

सन २०१६-२०१७ या शैक्षणिक वर्षापासून माध्यमिक स्तरावरील पूर्व व्यावसायिक अभ्यासक्रमाच्या नवीन / अधिकच्या तुकड्यांना कायमस्वरूपी विनाअनुदान तत्वावर सुरु करण्यास मान्यता देणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन
कौशल्य विकास व उदयोजकता विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: व्हीओसी-२०१६/प्र.क्र.१३८/व्यशि-४,
मादाम कामा रोड, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय विस्तार, मुंबई - ४०० ०३२.
तारीख: ०८ जुलै, २०१६

संदर्भ :

१) संचालक (व्यवसाय शिक्षण) व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई यांचे पत्र क्रमांक : ४/व्हीओसी/२२०३/२०१६-१७/४४, दिनांक ३१/५/२०१६.

प्रस्तावना :

केंद्र शासनाच्या नवीन शैक्षणिक धोरणानुसार माध्यमिक स्तरावर व्यवसाय शिक्षणाची जोड देऊन विद्यार्थ्यांमध्ये व्यवसाय शिक्षणाची आवड निर्माण करणे व प्राथमिक कौशल्य विकसित करण्याच्या दृष्टीने खालील तीन बहुकौशल्ययुक्त अभ्यासक्रम १९९६-९७ पासून सुरु करण्यात आले. सदर अभ्यासक्रम राज्यामध्ये शासकीय संस्था, अशासकीय अनुदानित संस्था व अशासकीय विना अनुदानित संस्थेत राबविण्यात येत आहेत.

१. V-१ मूलभूत तंत्रज्ञानाची ओळख (Introduction to Basic Technology-IBT),
२. V-२ अभियांत्रिकी तंत्रज्ञानाची मूलभूत तत्त्वे (Elements of Mechanical Engineering-EME)
३. V-३ विद्युत आणि इलेक्ट्रॉनिक्स तंत्रज्ञानाची मूलभूत तत्त्वे (Elements of Electrical and Electronics Technology-EEET)

४. या अभ्यासक्रमांची वाढती मागणी लक्षात घेऊन शैक्षणिक वर्ष २०१६-१७ पासून माध्यमिक स्तरावरील पूर्व व्यावसायिक अभ्यासक्रमाच्या नवीन/अधिकच्या तुकड्या **कायम स्वरूपी विनाअनुदानित तत्वावर** सुरु करण्यासाठी व्यवसाय शिक्षण संचालनालयाकडून प्रस्ताव मागविण्यात आले होते. त्यानुसार संस्थांकडून अभ्यासक्रम सुरु करण्याचे प्रस्ताव संचालनालयास प्राप्त झाले होते. संस्थांकडून प्राप्त झालेल्या सदर प्रस्तावांची संचालनालय स्तरावर छाननी करण्यात आली. त्यानुसार संचालनालयाने शासनास शिफारस केलेल्या प्रस्तावामधील विहित निकष/मानकाची पूर्तता करणाऱ्या २४ संस्थांच्या २४ तुकड्यांना माध्यमिक स्तरावरील पूर्वव्यवसायिक अभ्यासक्रम सुरु करण्यास परवानगी देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :

माध्यमिक स्तरावरील पूर्व व्यावसायिक अभ्यासक्रमाच्या २४ संस्थांमध्ये २४ नवीन/ अधिकच्या तुकड्या (सदर संस्था खालील तक्त्यात नमुद केल्याप्रमाणे आहेत) कायमस्वरूपी विनाअनुदानित तत्वावर शैक्षणिक वर्ष २०१६-१७ पासून सुरु करण्यास खालील अटी व शर्तीच्या अधिन राहून शासनाची मान्यता देण्यांत येत आहे. याचा लाभ माध्यमिक स्तरावरील १४४० विद्यार्थ्यांना होईल.

विभाग	अ. क्र.	संस्थेचे नाव व पत्ता	अभ्यासक्रमाचे नाव	मंजूरी तुकड्यांची संख्या (प्रवेश क्षमता ६० विद्यार्थी)
१	२	३	४	५
मुंबई	१	नूतन विद्या विकास मंडळ, केळवे संचलित आदर्श विद्या मंदिर, केळवे ता. जि. पालघर	इलेक्ट्रिकल टेक्नॉलॉजी (V३)	१ तुकडी
	२	धातुलवल्ली ग्राम विकास मंडळ मुंबई संचलित कै. सौ. आनंदीबाई कृष्णाजी गोखले माध्यमिक विद्यालय, मु. धातुलवल्ली ता. राजापूर, जि. रत्नागिरी	एम. एस. एफ. सी. (V१)	१ तुकडी
	३	करुळ पंचक्रोशी शिक्षण प्रसारक मंडळ संचलित नाथ पै. ज्ञान प्रबोधिनी करुळ ता. कणकवली जि. सिंधुदूर्ग	एम. एस. एफ. सी. (V१)	१ तुकडी
पुणे	४	रयत शिक्षण संस्थेचे, महात्मा गांधी विद्यालय व किलाचंद कनिष्ठ महाविद्यालय, निरा, जि. पुणे	इलेक्ट्रिकल टेक्नॉलॉजी (V३)	१ तुकडी
	५	रयत शिक्षण संस्थेचे, महात्मा गांधी विद्यालय व ज्युनिअर कॉलेज, मंचर, ता. आंबेगाव, जि. पुणे	इलेक्ट्रिकल टेक्नॉलॉजी (V३)	१ तुकडी
	६	रयत शिक्षण संस्थेचे, कर्मवीर भाऊराव पाटील विद्यालय व ऍड. जनार्दन कांडगे कनिष्ठ महाविद्यालय, वाडा, ता. खेड जि. पुणे	इलेक्ट्रिकल टेक्नॉलॉजी (V३)	१ तुकडी
	७	रयत शिक्षण संस्थेचे, श्री बेलहेश्वर माध्यमिक व कै. हरीभाऊशेठ गुंजाळ उच्च माध्यमिक विद्यालय, मु. पो. बेलहे, ता. जुन्नर, जि. पुणे	इलेक्ट्रिकल टेक्नॉलॉजी (V३)	१ तुकडी
	८	श्री ज्ञानेश्वर महाराज ग्रामस्थ मंडळ, मु. पो. चास ता. आंबेगाव, जि. पुणे	एम. एस. एफ. सी. (V१)	१ तुकडी

विभाग	अ. क्र.	संस्थेचे नाव व पत्ता	अभ्यासक्रमाचे नाव	मंजूरी तुकड्यांची संख्या (प्रवेश क्षमता ६० विद्यार्थी)
	९	रयत शिक्षण संस्थेचे कर्मवीर भाऊराव पाटील विद्यालय व कनिष्ठ महाविद्यालय, सांगवी ता. बारामती जि. पुणे	इलेक्ट्रिकल टेक्नॉलॉजी (V३)	१ तुकडी
	१०	रयत शिक्षण संस्थेचे जवाहर विद्यालय, चास कमान ता. खेड, जि. पुणे	इलेक्ट्रिकल टेक्नॉलॉजी (V३)	१ तुकडी
	११	श्री. साई विकास संस्था, मेटगुताड चेतन दत्ताजी गायकवाड विद्यालय, मेटगुताड, ता. महाबळेश्वर, जि. सातारा	एम. एस. एफ. सी. (V१)	१ तुकडी
	१२	रयत शिक्षण संस्थेचे, हनुमान विद्यालय, निढळ, ता. खटाव, जि. सातारा	एम. एस. एफ. सी. (V१)	१ तुकडी
	१३	रयत शिक्षण संस्थेचे, महर्षि शिंदे विद्यालय, एनकूळ, ता. खटाव, जि. सातारा	एम. एस. एफ. सी. (V१)	१ तुकडी
	१४	श्री. चौडेश्वरी एज्युकेशन सोसायटी रहिमतपूर संचलित, न्यु इंग्लिश स्कूल चंचळी, ता. कोरेगाव, जि. सातारा	एम. एस. एफ. सी. (V१)	१ तुकडी
	१५	रयत शिक्षण संस्था, सातारा न्यु इंग्लिश स्कूल व ज्यु. कॉलेज करुल ता. मोहोळ जि. सोलापूर	एम. एस. एफ. सी. (V१)	१ तुकडी
	१६	रयत शिक्षण संस्था कर्मवीर समाधी परिसर सातारा, न्यु इंग्लिश स्कूल व ज्यु. कॉलेज ऑफ सायन्स भाळवणी ता. पंढरपूर जि. सोलापूर	एम. एस. एफ. सी. (V१)	१ तुकडी
	१७	रयत शिक्षण संस्था कर्मवीर समाधी परिसर सातारा, रावजी सखाराम हायस्कूल ऑफ कॉमर्स सोलापूर जि. सोलापूर	इलेक्ट्रिकल टेक्नॉलॉजी (V३)	१ तुकडी

विभाग	अ. क्र.	संस्थेचे नाव व पत्ता	अभ्यासक्रमाचे नाव	मंजूरी तुकड्यांची संख्या (प्रवेश क्षमता ६० विद्यार्थी)
	१८	रयत शिक्षण संस्थेचे भैरवनाथ विद्यालय व कनिष्ठ महाविद्यालय, अंकोली ता. मोहोळ जि. सोलापूर	एम. एस. एफ. सी. (V१)	१ तुकडी
नाशिक	१९	रयत शिक्षण संस्थेचे कर्मवीर भाऊराव पाटील विद्यालय व कनिष्ठ कला विज्ञान महाविद्यालय, विंचूर, ता. निफाड, जि. नाशिक	इलेक्ट्रिकल टेक्नॉलॉजी (V३)	१ तुकडी
	२०	सोमय्या विद्याविहार मुंबई संचलित सोमय्या विद्यामंदीर मु. पो. साकरवाडी, ता. कोपरगाव जि. अहमदनगर	एम. एस. एफ. सी. (V१)	१ तुकडी
	२१	रयत शिक्षण संस्थेचे यशवंत विद्यालय व कनिष्ठ महाविद्यालय, पढेगाव, ता. श्रीरामपूर जि. अहमदनगर	इलेक्ट्रिकल टेक्नॉलॉजी (V३)	१ तुकडी
	२२	रयत शिक्षण संस्थेचे श्रीमती कोंडाबाई नानासाहेब कडू पाटील कन्या विद्यालय, सात्रळ, ता. राहूरी, जि. अहमदनगर	इलेक्ट्रिकल टेक्नॉलॉजी (V३)	१ तुकडी
औरंगाबाद	२३	रहेमानिया तालीमी सोसायटी निलंगा संचलित रहेमानिया उर्दू हायस्कूल कासारी शिरशी निलंगा जि. लातूर	इलेक्ट्रिकल टेक्नॉलॉजी (V३)	१ तुकडी
	२४	नवशक्ती शिक्षण प्रसारक मंडळ, अंबाजोगाई संचलित सरस्वती विद्यालय, साकुड ता. अंबाजोगाई जि. बीड	एम. एस. एफ. सी. (V१)	१ तुकडी
एकूण संस्था-२४			एकूण तुकड्या-२४	

अटी व शर्ती

१. संबंधित संस्थेस माध्यमिक शाळा संहितेमध्ये नमूद केलेल्या सर्व अटी व शर्तीची पूर्तता करणे बंधनकारक राहिल.
२. मान्य अभ्यासक्रमांच्या नविन/अधिकच्या तुकड्या सुरु करण्यास **कायमस्वरूपी विनाअनुदानित तत्वावर** मान्यता दिली असली तरीही, भविष्यात कोणत्याही प्रकारचे अनुदान अथवा आर्थिक मदत देण्यांत येणार नाही.
३. मान्य अभ्यासक्रम राबविणा-या संस्थांना शासन/संचालनालय/संचालनालयाच्या अखत्यारीतील संबंधित कार्यालये यांच्या कडून वेळोवेळी निर्गमित होणाऱ्या आदेशांचे पालन करणे बंधनकारक राहिल.
४. शासनाने वेळोवेळी निश्चित केलेले शिक्षण शुल्क विद्यार्थ्यांकडून आकारणे संस्थेस बंधनकारक राहिल.
५. **"कायमस्वरूपी विनाअनुदान तत्वावर मान्यता मिळालेले माध्यमिक स्तरावरील पूर्व व्यावसायिक अभ्यासक्रम"** असा सूचना फलक संस्थांनी दर्शनी भागावर लावणे बंधनकारक राहिल. सूचना फलकावर अभ्यासक्रमांच्या मंजूर तुकड्यांची संख्या व मंजूर प्रवेश क्षमता याचा उल्लेख करण्यात यावा.
६. संबंधित संस्थेने मंजूर अभ्यासक्रमासाठी मानकानुसार आवश्यक असलेल्या सर्व पायाभूत सुविधा उपलब्ध करून देऊन तात्काळ अभ्यासक्रम सुरु करावेत.
७. सदर अभ्यासक्रमांना कायमस्वरूपी विनाअनुदान तत्वावर मान्यता देण्यांत आल्यामुळे या अभ्यासक्रमा करीता संस्थेने नियुक्त केलेल्या सर्व कर्मचारी वर्गाची सेवा /वेतन व तदनुषंगिक बाबींची जबाबदारी सर्वस्वी संबंधित संस्थेची राहिल. याबाबत शासन कोणतीही जबाबदारी घेणार नाही.
८. मंजूर अभ्यासक्रमांकरीता आवश्यक कर्मचाऱ्यांच्या नियुक्त्या, त्यांची किमान शैक्षणिक अर्हता, अनुभव याबाबत संस्थेने महाराष्ट्र खाजगी शाळांतील कर्मचारी (सेवेच्या शर्ती) नियमावली, १९८१ मधील तरतुदीनुसार तसेच शासनाने वेळोवेळी निर्गमित केलेल्या आदेशानुसार कार्यवाही करण्यांत यावी.
९. भविष्यात सदरचे अभ्यासक्रम बंद करण्याबाबत, किंवा त्यात काही बदल करण्याबाबत शासनाने निर्णय घेतल्यास तो विनाअट, विनाविलंब संस्थेने अंमलात आणणे आवश्यक राहिल.
१०. अभ्यासक्रमांच्या मंजूर तुकड्यांमधील प्रवेशाकरीता, शासनाने वेळोवेळी निर्गमित केलेले सामाजिक/समांतर आरक्षण व इतर नियमांचे संस्थेने काटेकोरपणे पालन करावे व गुणानुक्रमे प्रवेश देण्यांत यावेत.
११. अभ्यासक्रमांना मंजूरी मिळाल्यानंतर सदर अभ्यासक्रम संस्थेत सुरु केल्याबाबतची माहिती संस्थेने महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक व उच्च माध्यमिक परिक्षा मंडळास तात्काळ द्यावी त्याबाबतची अनुषंगिक कार्यवाही करावी.
१२. मान्यता देण्यांत आलेल्या अभ्यासक्रमाच्या नविन /अधिकच्या तुकड्यांची प्रवेश क्षमता प्रती तुकडी ६० असून, शैक्षणिक वर्ष २०१६-२०१७ मध्ये मंजूर प्रवेश क्षमतेच्या ५०% पेक्षा कमी प्रवेश झाल्यास अशा तुकड्या सुरु ठेवण्याकरीता संबंधित जिल्हा व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण अधिका-यांची परवानगी घेणे आवश्यक राहिल. त्याचप्रमाणे सलग तीन शैक्षणिक वर्षांमध्ये मंजूर प्रवेश क्षमतेच्या ५०% पेक्षा कमी प्रवेश झाल्यास सदर अभ्यासक्रमाची तुकडी बंद करण्याची कार्यवाही करण्यांत येईल.

१३. शैक्षणिक गुणवत्ता वाढविण्यासाठी उपरोक्त अटी व शर्तीमध्ये बदल करण्याचे किंवा नविन अटी व शर्ती अंतर्भूत करण्याचे अधिकार शासनाचे राहतील.
१४. पूर्व व्यावसायिक अभ्यासक्रमाच्या मान्यताप्राप्त संस्थामध्ये विद्यार्थी प्रवेशापूर्वी संचालकांकडून स्थानिक स्थायी समिती नेमुन निरीक्षण करण्यात यावे. तसेच व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण संचालनालयाच्या परवानगीने प्रवेश देण्याच्या अटीवरच पूर्व व्यावसायिक अभ्यासक्रमास परवानगी देण्यात येत आहे. तदनंतर सर्व संबंधित संस्थाकडून शासनाने विहित केलेल्या सर्व निकष व अटी/शर्तीची पूर्तता होत असल्याबाबत संचालक (व्यवसाय शिक्षण) यांच्याकडून सातत्याने आढावा घेण्यात यावा.
१५. व्यवसाय अभ्यासक्रमांतर्गत मंजूर व्यवसाय अभ्यासक्रमाच्या मंजूर तुकडीनुसार प्रवेश क्षमतेपेक्षा अतिरिक्त अनधिकृत प्रवेश केल्यास शासनाने सन २०१३ या महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक २० राजपत्र दि. २१/८/२०१३ अन्वये प्रसिध्द झालेल्या अधिनियमान्वये अनधिकृत संस्था स्थापन करण्यास अथवा अनधिकृत पाठ्यक्रम सुरू करण्यास मनाई करण्यात आली आहे.

शैक्षणिक वर्ष २०१६-१७ मध्ये मान्यता दिलेल्या उपरोक्त तक्त्यातील किती संस्थांनी व्यवसाय अभ्यासक्रम सुरू केले. अभ्यासक्रम निहाय प्रवेशित विद्यार्थी संख्या याबाबतची माहिती संचालक, व्यवसाय शिक्षण यांनी शासनास दि.३०/१०/२०१६ पर्यंत सादर करावी.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१६०७०८११२९१६६९०३ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(रा. गो. जाधव)

सह सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

- १) मा. मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव यांना माहितीसाठी सादर.
- २) मा. राज्यमंत्री (कौ.वि.व उ.) यांचे खाजगी सचिव यांना माहितीसाठी सादर.
- ३) मा. प्रधान सचिव, कौशल्य विकास व उद्योजकता विभाग यांचे स्वीय सहायक.
- ४) मा.प्रधान सचिव, शालेय शिक्षण व क्रिडा विभाग यांचे स्वीय सहायक.
- ५) आयुक्त, कौशल्य विकास, व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
- ६) सह सचिव (व्यशि), कौशल्य विकास व उद्योजकता विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२
- ७) संचालक (व्यवसाय शिक्षण) व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य मुंबई-१
- ८) सर्व विभागीय शिक्षण उपसंचालक, (शालेय शिक्षण विभाग), मुंबई/ पुणे/ नाशिक/ औरंगाबाद/ अमरावती/ नागपूर (व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण संचालनालया मार्फत.)
- ९) सहसंचालक, व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण, प्रादेशिक कार्यालय, मुंबई/ पुणे/ नाशिक/ औरंगाबाद /अमरावती/नागपूर (व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण संचालनालया मार्फत.)
- १०) संबंधित जिल्हा व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण अधिकारी (व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण संचालनालया मार्फत.)
- ११) संबंधित अशासकीय संस्था (व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण संचालनालया मार्फत.)
- १२) निवड नस्ती (व्यशि-४).